

ДЖИМ КОРБЕТ ТАКСКИЯТ ЧОВЕКОЯДЕЦ

Превод от английски: Здравко Станков, Борис Паланков, 1968

chitanka.info

В долината Ладя месеци наред царуваше мир. Обаче през септември 1938 година в Найни Тал се получи съобщение, че едно дванадесетгодишно момиче било удавено от тигър в селото Кот Киндри. Съобщението, което ми се предаде от Доналд Стюарт от Министерство на горите, не съдържаха никакви подробности и едва когато посетих селото след седмици, можах да събера подробни сведения за трагедията. Оказа се, че по обяд момичето събирало отбрулени от вятъра плодове от едно мангово дърво, което се намирало наблизко и се виждало от селото. В същото време се появил тигър, който отнесъл момичето, преди работещите наблизко мъже да могат да му се притекат на помощ. Никой не се опитал да преследва тигъра. Дъждовете отдавна бяха изличили и измили всички следи и кървави дири от отвлеченото момиче, та не успях да открия къде тигърът е отвякъл тялото му.

Село Кот Киндри се намира на около шест километра югозападно от Чука и на пет километра на запад от Так. В тази долина именно между Кот Киндри и Так през април тази година падна убит тигърът от Чука.

През лятото на 1938 година Министерството на горите маркира всички подлежащи на изсичане дървета в тази област. Страхуваха се обаче, че ако не се справят с човекоядеца преди ноември, когато трябваше да започне изсичането, предприемачите не ще могат да намерят работна ръка и ще се откажат от сключените договори. Във връзка с това Доналд Стюарт ми писа много скоро след смъртта на момичето. Но когато по негова молба обещах да отида в Кот Киндри, трябва да си призная, че дадох съгласието си по-скоро за да помогна на местните жители, отколкото заради предприемачите.

Най-прекият път до Кот Киндри беше с влака до Танакпур и оттам пешком до Калдунга и Чука. Пътят обаче, при все че ми спестяваше около 150 километра ходене пешком, налагаше да мина през най-страшната маларична област в Северна Индия. За да я избягна, реших да мина през планините на Морнаула, а оттам по изоставения път до мястото, където той свършва на хребета над Кот Киндри.

Докато се приготвях за този дълъг път, второ съобщение пристигна в Найни Тал за нова човешка жертва в Сем — селище, разположено на левия бряг на река Ладя и на около километър от Чука.

Жертвата била една баба, майка на главатаря на селото. Тази нещастна жена била убита, като режела храсти по един стръмен бряг между две терасовидни ниви. Тя започнала да реже от горния край на терасата, дълга около петдесет метра, и изрязала храсти на около километър от колибата си, когато тигърът скочил върху нея от погорната нива. Нападението станало толкова внезапно и ненадейно, че жената успяла да изпищи само веднъж, преди тигърът да я удави. Той я понесъл нагоре към брега, висок три метра, прескочил горната нива и изчезнал с нея отвъд, в гъстите джунгли.

Синът ѝ, двадесетгодишен момък — работел по същото време в едно оризище на няколко метра встрани и станал свидетел на цялото събитие, но се изплашил толкова, че не могъл да ѝ се притече на помощ. В отговор на настоятелните молби на младежа секретарят на селото пристигнал след два дни в Сем, придружен от осемдесет души, които успял да събере. Те тръгнали по пътя, по който минал тигърът, намерили дрехите на жената и няколко частици от кости. Това отвличане станало през ясен слънчев ден в два часа след пладне и тигърът изял жертвата си на петдесет метра от колибата, до която я удавил.

Щом получих това второ съобщение, Иботсон — помощник — управител на трите околии Алмора, Найни Тал и Гаруал — и аз се събрахме на военен съвет, в резултат на който Иботсон, който трябваше да отиде да уреди един спор за земя в Аскот на границата с Тибет, промени своя маршрут и вместо да замине през Багашвар, реши да ме придружи до Сем и оттам да продължи за Аскот.

Пътят, който бях избрал, налагаше да се изкачваме на много места по хълмове, та впоследствие решихме да вървим нагоре по долината на Нандур, да прекосим вододела между реките Нандур и Ладя и да следваме течението на Ладя до Сем. Семейство Иботсон тръгна от Найни Тал на 12 октомври, а аз ги настигнах на другия ден в Чаургалия.

Вървахме нагоре по реката Нандур и ловихме риба, като хващяхме до сто и двадесет риби на ден с леки въдици за пъстърва. На шестия ден пристигнахме в Дурга Пепал, където се отклонихме от реката и след едно много стръмно изкачване лагерувахме през нощта на вододела. Потеглихме рано сутринта и вечерта опънахме палатките си на левия бряг на река Ладя, на осемнадесет километра от Чалти.

За нас беше цяло щастие, че дъждовете бяха преминали рано, защото канарите се спускаха отвесно в долината и трябваше да прегазваме реката почти на всеки половин километър. На един от тези бродове водата повлече моя готвач — висок около метър и половина. Спаси го от удавяне навременната намеса на човека, който носеше кошницата с храна.

На десетия ден след заминаването ни от Чаургалия построихме лагера си на една нива в Сем на двеста метра от колибата на убитата жена и на сто метра от мястото, където се сливат реките Ладя и Сарда.

Джел Уадел, от полицията, когото срещнахме по течението на Ладя и който лагеруваше от няколко дни в Сем, бе вече вързал навън един бивол, оставен ни на разположение от Мак Доналд, от Министерството на горите. Макар че тигърът беше идвал на няколко пъти в Сем през време на престоя на Уадел, не се бе докоснал до бивола.

В деня на нашето пристигане, докато Иботсон разпитваше секретарите на общините, горските стражари и главатарите на околните села, аз излязох да потърся отпечатъци от стъпки. Между лагера ни и мястото, където се сливаха реките, а също и на двата бряга на река Ладя имаше големи пространства с пясък. По този пясък открих стъпки на тигрица и млад тигър — навярно едно от тигърчетата, които бях видял през април. През последните дни тигрицата бе преминала отсам и отвъд река Ладя на няколко места, а миналата нощ бе минавала по малкото пясъчно пространство пред нашите палатки. Селяните предполагаха, че тази тигрица е човекоядецът, и навярно имаха право, защото откакто уби жената, тя редовно посещаваше село Сем.

По стъпките разбрах, че тигрицата е млада и средна на ръст. По-късно щях да установя защо бе станала човекоядец. Аз предполагах, че една от причините навярно се крие в това, че тя е споделяла жертвите на тигъра от Чука по време на другаруването им през миналия любовен сезон. Веднъж вкусила човешко месо, без да има вече другар, който да ѝ го набавя, тя се превръща в човекоядец. Но това бе само предположение, което по-късно се оказа погрешно.

Преди да тръгна от Найни Тал, писах на тахсилдаря в Танакпур и го помолих да закупи четири млади бивола и да ми ги изпрати в Сем.

Един от тях умрял по пътя, а останалите три пристигнаха на 24-ти. Вързахме ги навън заедно с бивола, който ни даде Мак Доналд.

Когато излязох сутринта да посетя тези животни, заварих селяните от Чука много възбудени. Нивите край селото бяха наскоро изорани и тигрицата минала предишната нощ покрай три семейства, които нощували в полето с говедата си. За щастие и при трите случая говедата усетили тигрицата, когато се приближила, и събудили спящите хора. Като излязла от нивите, тигрицата се изкачила по пътеката за Кон Киндри и минала край два от нашите биволи, без да посегне на нито един от тях.

Селските писари, горските стражари и селяните казаха още при пристигането ни в Сем, че било само губене на време да връзваме биволите си навън. Те бяха уверени, че тигрицата няма да посегне на тях, като твърдяха, че и други опитвали по този начин да я убият, обаче без успех. Ако тигрицата непременно иска да яде биволи, такива имало много на паша из джунглите, измежду които лесно можела да си избере жертва. Въпреки техния съвет ние продължихме да връзваме навън нашите биволи и през следващите две нощи тя пак бе минавала край някои от тях, без обаче да ги докосне.

На 27-ми сутринта, точно когато довършвахме закуската си, няколко селяни, водени от Теуари — брат на главатаря на село Так, пристигнаха в лагера и съобщиха, че един човек от тяхното село изчезнал. Те казаха, че човекът излязъл от селото вчера по обяд, като казал на жена си, че отива да види да не се загубят говедата отвъд границите на селото, и тъй като не се завърнал, опасявали се да не би човекоядецът да го е удавил.

Приготвихме се набързо и в десет часа Иботсон и аз потеглихме за Так, придружени от Теуари и неговите хора. Разстоянието беше само три километра, но пътят на места беше доста стръмен. А понеже не искахме да губим време, пристигнахме в покрайнините на селото целите облени в пот, като едва поемахме дъх.

Наближихме селото, минавайки по малко равно място, обрасло с ниски шубраци, за което ще имам случай да говоря и по-късно, и чухме женски плач. Вайкането на индуската, когато оплаква мъртвец, не може да се сбърка с нищо друго. Излязохме от джунглите и се приближихме до опечалената съпруга на изчезналия и десетината — петнадесет селяни, излезли да ни посрещнат на края на нивите. Казаха

ни, че от техните ниви по-горе се виждал някакъв бял предмет в една нива, обрасла с ниски храсти, на около двадесет и пет метра от мястото, където стояхме. Предметът приличал на част от облеклото на изчезналия. Иботсон, Теуари и аз тръгнахме да разгледаме белия предмет, а госпожа Иботсон поведе жената и останалите мъже нагоре към селото.

Нивата, не сята няколко години, бе обрасла с ниски храсти, подобни на хризантеми. Едва когато застанахме над белия предмет, Теуари позна престилката на изчезналия. Личеше, че на това място е имало борба, обаче кръв нямаше. Липсата на кръв на мястото, на нападението, както и по-голямата част от пътя, по който бе влачен убитият, се обясняваше с това, че кръвта не е могла да тече, защото тигрицата не го е пускала, за да го ухапе втори път, а го е носела, както го е ухапала първоначално.

По хълма на двадесет и пет метра над нас имаше няколко храста, покрити с пълзящи растения. Налагаше се да прегледаме това място, преди да продължим да вървим по следите на отвлечения човек, защото не беше никак разумно да тръгнем напред, като оставим тигрицата зад себе си. В меката пръст под храстите намерихме стъпки от тигрицата и мястото, където е лежала, преди да излезе и нападне човека.

Върнахме се там, откъдето тръгнахме, и се споразумяхме върху следния план на действие. Главната ни цел беше да се опитаме да издебнем и убием тигрицата, когато лежи край жертвата си. За да постигнем това, трябваше аз да вървя по дирите ѝ, като се оглеждам напред, Теуари, който не носеше оръжие, да върви на метър зад мен и да наблюдава зорко вляво и вдясно, а Иботсон — на метър зад Теуари — да ни предпазва от нападение в гръб. В случай, че Иботсон и аз зърнехме дори и косъм от тигрицата, да рискуваме и да стреляме.

Предния ден из тази местност бяха пасли говеда, които бяха отъпкали земята, а тъй като нямаше никаква кръв и единствените следи от минаването на тигрицата бяха тук-там по някой обърнат лист или смачкан стрък трева, напредвахме много бавно. Тигрицата влачила човека около двеста метра и после го умъртвила и оставила, а след няколко часа, когато жителите на Так чули самбурите да реват в тази посока, тя се върнала и го вдигнала. Тигрицата не го отвлякла веднага,

след като го удавила, защото навярно се е страхувала да не я видят говедата, когато напада, та да я прогонят.

Намерихме голямо петно кръв на мястото, където го бе оставила. Кръвта обаче спряла да тече, когато се върнала да го вдигне, и този път тя го хванала за кръста, а не за врата, както преди, затова нямаше почти никакви следи и преследването ставаше още по-трудно. Движихме се много бавно, защото тигрицата се бе придържала към контурите на хълма, а освен това през гъстите храсти се виждаше само няколко сантиметра напред. За два часа изминахме по-малко от километър и стигнахме хребета, зад който се намираше долината, където преди шест месеца преследвахме и убихме тигъра от Чука. На този хребет имаше голяма скала, която се издигаше нагоре и в посока, обратна на посоката, от която идвахме. Дирите на тигрицата се спускаха отдясно на скалата и аз бях положителен, че тигрицата лежеше под надвисналата ѝ част или някъде наблизо.

Ние двамата с Иботсон, обути в леки обувки с тънки гумени подметки — Теуари беше бос, — достигнахме скалата без всякакъв шум. Дадох знак на другарите си да не мърдат и да наблюдават наоколо, стъпих на скалата и тръгнах сантиметър след сантиметър напред. Зад скалата се простираше малка равнина. Както вървах, тя все повече и повече се откриваше пред мен и аз се уверих, че предположението ми, че тигрицата лежи отдолу, ще излезе вярно. Оставаше ми да направя още една-две крачки, за да мога да надникна зад скалата, когато забелязах някакво движение вляво отпред. Едно растение, което бях настъпил, се изправи нагоре и секунда по-късно последва раздвижване на храстите, а някаква маймуна започна да надава крясъци от едно дърво на другия им край.

Тигрицата бе избрала грижливо мястото си за следобедна почивка, но за нещастие не беше заспала. Когато видя голата ми глава — бях свалил шапката си — да се показва над скалата, тя скочи на крака, направи крачка встрани и изчезна под едни заплетени къпинови храсти. Ако беше легнала на кое да е друго място, не можеше да се изплъзне, без да изстрелям един куршум, колкото и бързо да бягаше. В последния момент пропадна така грижливо проведеното преследване. Не ни оставаше друго, освен да потърсим трупа и да видим дали е останала от него такава част, над която да можем да застанем на пусия. Беше напълно безсмислено да преследваме тигрицата през гъстите

къпинови храсти. Това би намалило вероятността да ѝ отправим по един изстрел по-късно.

Тигрицата бе обядвала близо до мястото, където лежеше, но понеже това място беше открито и изложено на зоркия поглед на лешоядите, тя бе преместила плячката си на по-сигурно място, за да не се вижда от въздуха. Дирята водеше сега през верига от грамадни скали, на петнадесет метра, зад които намерихме удавения човек.

Няма да ви развалям настроението с описание на това бедно, разпокъсано и обезобразено човешко същество, съвсем оголено, без всякакви дрехи и капка достойнство, което само преди няколко часа е било човек, баща на две деца и съпруг, който се е грижил за онази опечалена жена, на която без всякакви илюзии предстоеше незавидната съдба на индийска вдовица.

През тридесет и две годишното си ловуване на човекоядци аз съм виждал много подобни картини — всяка една по-ужасна от предшестващата — и винаги съм си мислел, че е по-добре да изоставим жертвата на звяра, отколкото да върнем на близките на убития обезобразената маса човешко месо, за която после ще си спомнят винаги като за някакъв страшен призрак всички, които я видят. Все пак жаждата за мъст и горещото желание да избавиш една област от угрозата, която няма равна на себе си по ужас, са непреодолими, още повече, че винаги съществува искрица от надежда, макар и абсурдна, че жертвата е останала по някакво чудо жива и се нуждае от помощ.

Шансът човек да застреля тигър — човекоядец, като залегне на пусия край жертвата му, въобще е малък, а всеки последователен неуспех без разлика на какво се дължи прави звяра по-предпазлив и се стига до положение, когато той започва или съвсем да изоставя жертвата, след като веднъж е ял от нея, или да се приближава до нея съвсем тихо и бавно като сянка, оглеждайки всеки лист и всеки клон, очаквайки зад тях да дебне неговият убиец, колкото и добре да е прикрит и колкото безшумно и неподвижно да стои. Вероятността да се стреля при подобни условия е едно към милион, но при все това би ли се намерил поне един измежду нас, който да не поеме този риск?

Гъсталакът, в който се беше скрила тигрицата, нямаше повече от четиридесет квадратни метра. Тя не можеше да излезе от него, без да бъде видяна от маймуната, която щеше да ни предупреди. Ето защо

ние седнахме на земята, опрени с гръб един към друг, за да изпушим по една цигара и да видим дали джунглите няма да ни дадат още някакво указание, докато обмисляме какво да предприемем по-нататък.

За да направим махан, трябваше да се върнем в селото, а в наше отсъствие тигрицата сигурно щеше да отнесе удавения. За нас беше трудно да вървим по следите ѝ, докато бе носила цял човек, а сега, когато вече я бяхме обезпокоили и товарът ѝ бе значително намален, по всяка вероятност щеше да избяга на километри далеч и ние никога не бихме могли да открием плячката ѝ. Един от нас прочее трябваше да остане на мястото, а другите двама да се върнат в селото за въжета.

Иботсон със своето обичайно нехайство към опасностите сам пожела да се върне и докато той и Теуари слизаха по хълма, за да избягнат трудното място, от което дойдохме, аз се покачих на малко дърво близо до трупа. На метър над земята дървото се разклоняваше на две. Облегнах се на единия клон, опрях краката си на другия и временно се закрепих на дървото, което бе достатъчно издигнато, за да ми позволи да съгледам тигрицата, ако се приближи до плячката си, и достатъчно високо, за да я видя, преди да може да скочи върху мен, ако въобще има такива намерения.

Изминаха петнадесет-двадесет минути, откакто Иботсон си отиде, когато чух как един голям камък се отмести и после пак се намести. Очевидно камъкът беше много слабо закрепен, та когато тигрицата е стъпила и почувствала, че се наклонява, се е отдръпнала от него и той пак се бе наместил. Шумът дойде отляво, на двадесетина метра пред мен — единствената посока, в която можех да стрелям, без да падна от дървото.

Изминаха няколко минути и с всяка измината минута се изпаряваше по малко надеждата ми да мога да стрелям, а после, когато напрежението на нервите ми и тежестта на пушката ми станаха непоносими, чух как някаква пръчка се счупи в горния край на гъсталака. Ето един чудесен пример, който показва как тигърът може да се движи в джунглите. По шума, предизвикан от тигрицата, аз знаех точно къде се намираше и при все че не снесах очи от това място, тя все пак бе дошла, видяла ме бе, наблюдавала ме бе известно време и си бе отишла, без да забележа нито един лист или стрък трева да помръдне.

Когато причината за едно нервно напрежение внезапно премине, тогава и схванатите и болезнени мускули искат почивка. В случая бе достатъчно само да сложа пушката на коленете си, за да си облекча раменете и ръцете от тежестта ѝ, и колкото и незначително да бе това движение, по цялото ми тяло се разля приятното чувство на отмора и успокоение. Никакъв друг звук не се чу повече от тигрицата, а след един-два часа чух, че Иботсон се връщаше.

От всички, с които съм ходил на лов, Иботсон е действително най-добрият ловец, понеже не само, че притежава лъвско сърце, но и мисли за всяко нещо, а на всичко отгоре е най-самоотверженият ловец, който съм срещал. Сега беше отишъл за въже, а се върна с черги, възглавници и толкова горещ чан, че не можах да го изпия. Донесе и много ядене. Докато се хранех, Иботсон, седнал срещу вятъра, над убития, постави един от хората на дървото, което стоеше на тридесет метра встрани, за да отвлича вниманието на тигрицата, а сам той се покачи на друго дърво над трупа на жертвата, за да направи махан от въжета.

След като направи махана, Иботсон премести трупа на няколко крачки — крайно неприятна работа — и го завърза за едно младо дърво, за да не може тигрицата да го отнесе, защото луната вече изгряваше късно и през първите два часа от нощта щеше да бъде тъмно като в рог из това гъсто гористо място. Изпуших една последна цигара, покачих се на махана и когато се наместих, Иботсон свали човека, когото беше поставил за заблуда на дървото, и пое по посока на Так, за да вземе госпожа Иботсон и се върнат заедно в лагера край Сем.

Те не се виждаха вече, а само се чуваха, когато усетих как някакво тежко тяло се закача в листата и в същия момент маймуната, която досега мълчеше и аз не я виждах, но знаех, че е на едно дърво на другия край на къпиновите храсти, започна да крещи. Щастieto ми се усмихваше повече, отколкото очаквах. Изглежда, че нашата хитрост да поставим човека на дървото за заблуда има успех, както при един пораншен случай. Измина цяла минута на напрежение, после втора, трета и след това един какар откъм хребета, по който се бях качил на скалата, връхлетя надолу към мен, лаейки истерично. Значи тигрицата не идеше към убития, а бе тръгнала подир Иботсон. Обзе ме трескаво

безпокойство, защото ми стана ясно, че тя бе изоставила убития и е тръгнала да си търси друга жертва.

На тръгване Иботсон обеща, че ще вземе всички предпазни мерки. Когато обаче е чул какара откъм моята страна на хребета, сигурно е предположил, че тигрицата се навърта около трупа. Ако отслабеше вниманието си, тогава тигрицата сигурно щеше да се възползува от случая. Изминаха десет много неприятни минути и чух друг какар да лае откъм Так — тигрицата продължаваше да върви след тях, но теренът там беше по-открит и съществуваше по-малка вероятност да ги нападне. Опасността обаче, която грозеше Иботсонови, не бе в никакъв случай преминала, защото те имаха да изминат още три километра път през много гъсти джунгли, докато стигнат до лагера. А пък ако останат в Так до залез-слънце, очаквайки да чуят изстрела ми, както мислех, че може би ще направят, и както наистина бяха направили тогава, те се излагаха на голям риск по пътя надолу. За щастие Иботсон схванал опасността и придържал групата си да вървят наедно и при все че тигрицата ги следила по целия път — както показваха стъпките ѝ на следващата сутрин, — те се прибрали благополучно в лагера.

Виковете на какарите и самбурите ми даваха възможност да следя движенията на тигрицата. Един час след залез-слънце тя се намираше в дъното на долината на три километра от нас. При все че имаше цяла нощ на разположение, вероятността да се върне отново при трупа бе едно към милион, но аз бях решил да не изпускам и този малък шанс. Загърнах се с една черга, защото нощта бе страшно студена, и се настаних удобно в такова положение, че можех да прекарам часове, без да мръдна.

Изкачих се на махана в четири часа след пладне, а в десет часа вечерта чух как две животни слизаха по хълма към мен. Толкова беше тъмно под дърветата, че не можах да ги видя, но когато дойдоха и застагнаха под убития, разбрах, че са индийски таралежи. Тракайки с бодлите си и вдигайки онзи особен шум, който само индийските таралежи могат да вдигат, те се приближиха до трупа, обиколиха го няколко пъти и продължиха пътя си. След час, когато луната бе вече изгряла, чух някакво животно долу в долината. То вървеше от изток

към запад и когато застана под трупа срещу вятъра, който духаше надолу по хълма, се поспря за известно време, а после се изкачи предпазливо нагоре. Докато беше още на известно разстояние, аз го чух да души във въздуха и разбрах, че е мечка. Миризмата на кръв я привличаше, но тя бе примесена с по-неприятната миризма на човек и желаейки да избегне всякакъв риск, мечката дебнеше много предпазливо около трупа. Носът ѝ, най-чувствителният нос на животно в джунглите, я бе осведомил още когато е била в долината, че трупът беше плячка на тигър. Това не представляваше пречка за хималайската мечка, която не познава страх от нищо и която в няколко случаи съм виждал да прогонва тигър от плячката му. Това обаче, което ѝ причиняваше загриженост, бе миризмата на човек, примесена с тази на кръв и на тигър.

Като стигна до равното място, мечката седна на няколко метра от убития. Виждайки, че омразната ѝ човешка миризма не представлява никаква опасност за нея, тя стана, извърна глава и нададе дълбок гърлен рев, който проехтя из долината и който аз сметнах за рев, отправен към нейния другар. После без всякакво колебание тя се отправи смело към убития, а щом започна да го души, аз насочих пушката по нея. Знам само един случай, когато хималайската мечка бе изяла човек. Това бе станало с една жена, която, косейки трева, бе паднала от една канара и се убила, а една мечка намерила обезобразеното ѝ тяло, отнесла го някъде и го изяла. Тази мечка обаче, към чието рамо беше насочена пушката ми, изглежда, че не ядеше човешко месо. След като разгледа и помириса трупа, тя продължи прекъснатия си път на запад. Шумът от отдалечаващите ѝ се стъпки заглъхна в далечината и джунглите се потопиха в тишина, която трая до изгрев-слънце, когато най-сетне пристигна Иботсон.

С Иботсон пристигнаха братът и други роднини на убития човек, които много благоговейно обвиха останките в чисто бяло платно, поставиха ги на носилка, направена от два пръта и едно въже, дадено им от Иботсон, и се упътиха към ямата за изгаряне на мъртъвци на бреговете на река Сарда, мрънкайки под носа си хвалебствената индийска песен: „Рам нам сат Хай“^[1] и припева ѝ „Сатя бол гат хай“^[2].

Четиринадесетте часа, които прекарах на студа, се отразиха на физическото ми състояние, но след като пийнах от горещия чай и

хапнах от храната, която Иботсон ми донесе, аз пак се почувствувах с възстановени сили.

След като проследила Иботсон на 27-и вечерта надолу към Чука, тигрицата преминала през нощта река Ладя и влязла в ниските джунгли зад нашия лагер. През този гъсталак минаваше пътеката, по която селяните от долината на Ладя редовно се движеха до появяването на човекоядеца, който беше направил минаването по нея опасно. Двамата куриери, които носеха пощата на Иботсон до Танакпур, се забавили в лагера на 28-и и за да спечелят време, тръгнали по един пряк път през тези джунгли. За щастие този, който вървял напред, си отварял очите, та забелязал как тигрицата пропълзляла през гъсталака и залегнала край пътеката пред тях.

Ние с Иботсон току-що се бяхме върнали от Так, когато тези двама души се втурнаха в лагера. Грабнахме пушките си и отърчахме на разузнаване. Намерихме стъпките на тигрицата там, където беше излязла от гъсталака на пътеката и вървяла известно време подир хората, обаче не успяхме да я видим, въпреки че на едно място, където шубракът бе много гъст, забелязахме, че нещо мръдна и чухме, как някакво животно се отдалечава.

На 29-и сутринта дойдоха няколко души от Так и казаха, че един от техните бикове не се върнал в обора предишната вечер, а когато го потърсили на мястото, където го видели за последен път, намерили малко кръв. В два часа след обяд Иботсон, жена му и аз отидохме на това място и от пръв поглед разбрахме, че биволът е убит и отвлечен от тигъра. Хапнахме набързо и с Иботсон тръгнахме по дирята, придружени от двама души, които носеха въжета за махан. Дирята вървеше диагонално по склона на могилата на разстояние от стотина метра, след това се спускаше надолу към урвата, в която бях стрелял, но бях пропуснал да улуча по-големия тигър през април. На няколкостотин метра надолу в урвата биволът, който беше грамадно животно, се бе залостил между две скали и като не могъл да го придвижи, тигърът се наял от задницата му и го оставил.

Стъпките на тигрицата бяха много размазани поради тежкия товар, който е носила. Затова не бе възможно да се каже дали е човекоядец или не. Но тъй като всеки тигър в областта бе под знака на съмнението, реших да се покача на някое дърво край жертвата и да го причакам. На изгодно разстояние от животното имаше само едно

дърво. Когато хората се покачиха на него, за да направят махана, тигърът се обади някъде долу в долината. Хората ми прекараха въжето много набързо няколко пъти между два клона. Иботсон застана на пост, докато аз се покачих на дървото и заех позиция. През следващите четиринадесет часа това място се оказа най-неудобният и най-опасният махан, на който въобще съм стоял някога на пусия. Дървото беше наклонено и надвесено под ската, а под трите ката въже, на които бях седнал, зееше пропаст тридесет метра дълбока, по дъното на каменистата урва.

Когато се покачих на дървото, тигърът изрева няколко пъти и продължи да реве през големи интервали до късно през нощта, а последният рев се чу от един хребет на осемстотин метра встрани. Сега ми стана ясно, че тигрицата е лежала някъде наблизо до убитото животно и е видяла хората, като се качват на дървото. Помнейки от предишен опит какво означава това, тя изразила неудоволствието си, загдето я безпокоят, и си отишла, защото, при все че седях на въжената седалка до сутринта, когато Иботсон се върна, не чух абсолютно нищо през цялата нощ.

Не бе вероятно лешоядите да намерят трупа, защото урвата беше дълбока и засенчена от дървета. Понеже биволът, от друга страна, беше голям и тигърът можеше няколко пъти да яде от него, решихме да не стоим и чакаме там, където се намираше, а се надявахме, че тигърът ще го отнесе на някое по-удобно място, където ще имаме по-добри условия, за да стреляме по него. В това обаче останахме излъгани, тъй като тигърът въобще не се завърна при удавеното животно.

Две нощи по-късно беше убит младият бивол, който връзвахме зад лагера в Сем, но поради липса на наблюдателност от моя страна пропуснахме чудесен случай да се справим с човекоядеца.

Хората, които донесоха новината за удавянето на бивола, казаха, че въжето, с което бе завързано животно, било скъсано, а трупът му бил отвлечен нагоре по урвата, в долния край, на която беше завързано. Това беше същата урва, в която Макдоналд и аз гонихме една тигрица през април, и понеже тогава тя беше отнесла жертвата си малко нагоре по урвата, сега аз много глупаво сметнах, че е направила същото и с тази жертва.

След закуска излязохме с Иботсон да намерим убитото животно и да видим какви са изгледите за чакане край него през нощта.

Урвата, в която бе удушен биволът, беше около петдесет метра широка и се връзваше дълбоко в подножието на хълмовете. Първите двеста метра урвата вървеше право, а след това се извиваше наляво. Точно зад завоя отляво имаше гъста млада горичка, а зад нея се спускаше скат, обрасъл с гъста трева. В самата урва близо до младата горичка имаше малко вирче. През април на няколко пъти се бях изкачвал по урвата, но не бях обърнал внимание, че младата горичка беше много подходящо място за тигъра да залегне, и не взех необходимите предпазни мерки, както трябваше да направя.

Когато преминавах завоя, тигрицата, която е пиела вода от вирчето, ни бе видяла първа. Имаше само една посока, в която можеше да се оттегли безопасно, и тя бе тръгнала по нея — право нагоре по стръмния хълм, през хребета и в гората отвъд.

Не ни бе възможно да изкачим стръмния хълм, затова продължихме нагоре по урвата до мястото, където я пресичаше проправена от самбурски елени пътека, и по нея излязохме на хребета. Сега тигрицата се намираше в една триъгълна горичка, граничеща с гребена, река Ладя и отвесна канара, по която не можеше да мине никакво животно. Пространството не беше голямо и в него се намираха няколко сърни, които от време на време ни даваха да разберем къде е тигрицата, но за нещастие теренът беше пресечен от много дълбоки канали, издълбани от дъждовете, и из тях накрая загубихме дирите ѝ.

Още не бяхме видели убитото животно, затова слязохме отново в урвата по пътеката, проправена от самбурските елени, и го намерихме скрито между младите дръвчета. Те имаха обиколка от петнадесет до тридесет сантиметра и не бях достатъчно здрави за махан, та трябваше да изоставим тази идея. С дърво, което би заместило лост, бихме могли да изкъртим някой голям камък и да си направим място за седане, но това не бе за препоръчване, когато имахме работа с човекоядец.

Не ни се искаше да пропуснем възможността да стреляме по тигрицата и обмисляхме дали не бихме могли да се скрием в тревата близо до жертвата с надежда, че тя ще се върне, преди да се стъмни, и че ние ще я видим, преди тя да ни види. Против този план съществуваха две възражения: ако не успеем да я застреляме и тя ни види близо до жертвата, би могла да я изостави, както направи това с другите две удавени животни, а между мястото, където лежеше

плячката, и нашия лагер се простираха гъсти джунгли и ако се опитахме да ги преминем в тъмнината, бихме били изцяло във властта на тигрицата. И тъй съвсем неохотно решихме, че за тази вечер ще оставим трупа на тигрицата, като се надявахме, че на следващия ден бихме имали повече щастие.

Когато на другата сутрин се завърнахме, открихме, че тигрицата е отнесла жертвата си. Тя се бе изкачила на триста метра по коритото на урвата, стъпвайки от камък на камък, като не бе оставила никакви следи от отвлечането. На това място — на триста метра, откъдето бе вдигнала жертвата — ние изпаднахме в грешка, защото, макар че имаше няколко стъпки по мократа земя, никоя от тях не бе направена, когато е носила жертвата. Най-сетне, като направихме няколко кръга, открихме случайно откъде е излязла от урвата и че е тръгнала нагоре по хълма вляво.

Хълмът, по който тигрицата бе отнесла животното, бе обрасъл с папрат и златник и не бе трудно да се върви по следите, но самото ходене бе мъчно, защото мястото бе много стръмно и на места трябваше да заобикаляме, преди да продължим нататък по дирята. Когато изминахме около триста метра, стигнахме до малко плато, заградено от лявата страна с канара, широка километър и половина. На страната на платото, която беше най-близо до канарата, теренът бе назъбен и напукан и в пукнатините растяха гъсти храсти, високи от половин до два метра. Тигрицата бе отнесла плячката си в това гъсто прикритие и едва като настъпихме жертвата, открихме къде се намира.

Когато спряхме да разгледаме какво бе оставила тигрицата от животното, разнесе се ниско ръмжение отдалеч. Почакахме една минута с вдигнати пушки и чухме, че нещо мръдна в храстите, откъдето дойде ръмженето. Проправихме си път на десетина метра през храстите и стигнахме до малка полянка, където тигрицата си беше направила легло на меката трева. На отвъдната страна на полянката склонът се издигаше на двадесет метра до друго плато. Бяхме чули, че звукът дойде от този именно склон. Напредвайки колкото е възможно по-безшумно нагоре по склона, едва стигнахме равната площ, около петдесет метра широка, когато тигрицата избяга от другата страна надолу в урвата, като при спускането си подплаши няколко калейки фазана, и един какар. Да вървим след нея беше безсмислено, затова се

върнахме при трупа и тъй като от него беше останало още доста за ядене, набелязахме си две дървета за чакане и се върнахме в лагера.

Обядвахме рано и се върнахме при трупа. Понеже пушките ни пречеа, покачихме се малко трудно на дърветата, които си бяхме избрали. Седяхме цели пет часа, без да видим или чуем нещо. На мръкване слязохме от дърветата и препъвайки се по напукания и неравен терен, полека-лека стигнахме в урвата, когато вече беше доста тъмно. И двамата изпитвахме неприятното чувство, че тигрицата ни преследва, но вървейки един до друг, стигнахме благополучно в лагера към девет часа вечерта.

Иботсонови не можеха да останат повече в Сем. Рано на другата сутрин те тръгнаха пешком на дванадесетдневен път, за да устоят на срещата си в Аскот. Преди да тръгнат, Иботсон изтръгна от мен обещанието, че няма вече да ходя сам и да дебна около други трупове и че няма да излагам живота си на опасност и да остана повече от ден-два в седмици в лагера ни, който се ограждаше от гъсти храсти, останахме само аз и двамата ми слуги — носачите ми живееха в една стая в къщата на главатаря на селото, — та затова карах всички по цял ден да събират дърва и съчки, от които имаше в голямо изобилие там, където се сливаха реките, за да поддържаме огъня през цялата нощ. Огънят нямаше да прогони тигрицата, но щеше да ни помогне да я видим, ако бродеше през нощта край палатките ни, а и без това нощите започнаха да стават студени, та имахме добро оправдание — ако въобще се нуждаехме от такова — да поддържаме голям огън през цялата нощ.

Привечер, когато хората ми се прибраха в лагера, взех пушка и тръгнах нагоре по река Ладя да видя дали тигрицата е преминавала водата. Намерих няколко дири по пясъка, но не бяха пресни. На мръкване се върнах в лагера, уверен, че тигрицата още се намира на нашата страна на реката. След час, когато беше вече доста тъмно, един какар започна да лае близо до палатките ни и продължи да лае настойчиво близо половин час.

Моите хора поеа грижата да връзват биволите навън — работа, която дотогава се извършваше от прислужниците на Иботсон, — а аз ги придружих на следващата сутрин, когато отидоха да ги докарат. Не видях никакви следи от тигрицата, при все че изминахме няколко километра. След закуска взех въдицата, слязох на мястото, където се

сливаха реките, и си налових риба като никога. Това място беше пълно с риба и макар че въдицата ми често се късаше, налових достатъчно махсири, за да нахраня целия лагер.

И днес, както предишната вечер, преминах река Ладя с намерение да застана на пусия върху една скала, от която се виждаше откритото място на десния бряг на реката, и да наблюдавам кога ще премине тигрицата. Щом се отдалечих от шума на водата при сливането на реките, чух един самбур и една маймуна да викат по хълма от лявата ми страна и като се приближих до скалата, открих пресни отпечатъци от стъпките на тигрицата. Тръгнах обратно по отпечатъците и стигнах до камъните, които бяха още мокри от преминаването ѝ през реката. Обстоятелството, че се забавих няколко минути в лагера, за да си изсуша въдицата и изпия чаша чай, струваше живота на един човек и цели седмици, прекарани в ужас и страх от хиляди хора, и много дни, прекарани в напрежение лично от мен, защото друг случай да стрелям по тигрицата не ми се удаде, макар че останах в Сем още три дни.

На седми сутринта, когато вдигах лагера и се приготвях да тръгна пеш за Танакпур, тридесет километра далеч, голяма група хора от всички околни села пристигнаха в лагера и ме замолиха да не ги оставям на милостта на човекоядеца. Дадох им съвети, каквито могат да бъдат дадени на хора в тяхното положение, и им обещах, че ще се върна пак, щом ми се удаде случай.

Взех влака в Танакпур на другата сутрин и пристигнах в Найни Тал на девети ноември след близо едномесечно отсъствие.

Заминах си от Сем на седми ноември, а на дванадесети тигрицата удави един мъж в Так. Получих известие за това нещастие чрез областния горски началник Халдуани скоро след като се бяхме преместили в зимната си къща в подножието на планините. С усилен преход пристигнах в Чука малко след изгрев-слънце на 24 ноември.

Възнамерявах да закуся в Чука, а после да продължа за Так и там да отседна, но главатарят на Так, когото намерих в Чука, ме уведоми, че всички мъже, жени и деца напуснали Так веднага след отвличането на човека, станало на дванадесети. Той добави, че ако остана наистина да лагерувам в Так, може би ще мога да опазя собствения си живот, обаче не бих могъл да опазя живота на хората си. Това беше много разумно. Докато чаках хората си да дойдат, главатарят ми помогна да

избира място за лагера си в Чука, където хората ми щяха да бъдат в безопасност, пък и аз щях да остана по-настрана от хилядите работници, които сега пристигаха да секат гората.

Още щом получих телеграмата на областния горски началник, която ме уведомяваше за човешката жертва, телеграфирах на тахсилдаря в Танакпур да ми изпрати три млади мъжки бивола в Чука. Молбата ми беше изпълнена веднага и трите бивола пристигнаха предишната вечер.

След закуска взех един от биволите и тръгнах за Так с намерение да го вържа на мястото, където беше убит човекът на 12 ноември. Главатарят ми даде много ясен доклад за случката на тази дата, защото и той самият за малко щял да стане жертва на тигрицата. След обяд той излязъл заедно с внучката си, десетгодишно момиченце, да изрови исиотовите грудки от една нива на около шестдесет метра от къщата му. Тази нива от около два декара е заградена от трите страни с джунгли и понеже се намира на твърде стръмен хълм, се вижда от къщата на главатаря. След като старецът и внучката му поработили известно време, жена му, която чукала ориз в двора на къщата, извикала с много развълнуван глас и го запитала, дали е глух, та не чува как фазаните и другите птици писукат из джунглите над него. За щастие той веднага пристъпил към действие. Захвърлил мотиката, хванал детето за ръката и двамата хукнали към къщи, подканвани от жена му, която казала, че вече вижда едно червеникаво животно из храстите на горния край на нивата. Половин час по-късно тигрицата убила човека, който кастрел клони от едно дърво в една нива на триста метра от къщата на главатаря.

По описанието, което главатарят ми даде, намерих много лесно дървото. Това малко чепато дърво растеше на бряг, висок около метър, между две терасовидни ниви. От него хората години наред кастрели шума за добитъка. Човекът, който станал жертва, стоял на стъблото, хванат за един клон, и сечал друг, когато тигрицата дошла отзад, издърпала го от клона, за който се държал, и след като го умъртвила, го отнесла в гъстия шубрак на края на нивите.

Великите раджи, които управлявали Кумаон стотици години преди нашествието на гурките, подарили селото Так на прадедите на сегашните му собственици заради техните услуги към храмовете на Пунаджири. (Британското правителство вече сто години съблюдава

обещанието, дадено от Великите раджи, че земите на Так и на две други села завинаги ще се използват безплатно от местните жители.) От няколко сламени колиби с течение на времето селото се бе развило в много заможено селище със зидани къщи, покрити с каменни плочи, защото не само че земята му е много плодородна, но и доходът от храмовете е значителен.

През няколко вековното си съществуване Так е преживял, както всички останали села в Кумаон, много превратности на съдбата, но никога в дългата си история не е бил така обезлюден, както сега. По време на предишните ми посещения селото гъмжеше като кошер от трудолюбиви пчели, а когато днес след обяд го наближих, водейки младия бивол, в него цареше мъртва тишина. Всичките стотина или повече жители бяха забягнали, отвеждайки своя добитък със себе си. Единствената жива душа, която намерих там, бе една котка, и тя ме посрещна най-сърдечно. Изселването е станало толкова ненадейно, че много от вратите на къщите бяха оставени широко отворени. По всяка пътека из селото, в дворовете на къщите и в праха открих стъпки от тигрицата. Отворените врати представляваха истинска опасност, защото пътеката, която криволичеше из селото, минаваше близо край тях, а тигрицата можеше да стои и дебне зад всяка порта.

На хълма, на тридесет метра над селото, имаше няколко обора за добитък и около тях аз видях толкова много калезки фазани, червени кокошки и бели врани, колкото никога не бях виждал. От спокойствието, с което те ме оставяха да се движа между тях, ми стана ясно, че жителите на Так имаха някакво религиозно предубеждение срещу отнемането, на какъвто и да е живот.

От терасообразните ниви над оборите се виждаше цялото село, а по описанието на главатаря лесно определих дървото, от което тигрицата бе грабнала последната си жертва. В меката земя около дървото имаше следи от борба и петна съсирена кръв. Оттук тигрицата бе отнесла жертвата си на стотина метра през една изорана нива, преминала бе през дебел жив плет и бе навлязла в отвъдния гъсталак. От селото до дървото и обратно личаха много човешки стъпки, което показваше, че цялото село е идвало да види мястото, където е била убита жертвата, обаче от дървото до плета се виждаха само едни стъпки — на тигрицата, когато е носела жертвата си. Никакъв опит не бил направен да се проследи тигрицата и да ѝ се отнеме трупът.

Разринах около дървото и открих корен, на който завързах бивола, като му подложих куп слама от една близка купа.

Селото, разположено на северния скат на хълма, сега бе в сянка и ако исках да се прибера в лагера преди мръкване, трябваше да тръгна веднага. Заобиколих селото, за да не минавам покрай отворените врати, понеже ми се виждаха опасни, и едва след като отминах къщите, излязох на пътеката.

Тази пътека, излизайки от селото, минава под грамадно мангово дърво, от корените, на което извира бистро поточе. Водата му протича през естествен улей, врязан в скалата, и се влива в грубо иззидано водопойно корито, от което се разлива наоколо и прави земята мека и кална. Когато отивах нагоре, пих вода от извора, оставяйки отпечатьци от стъпки върху калната почва. Когато се приближих сега пак да пия вода, открих върху своите стъпки отпечатьци от стъпките на тигрицата. След като уталожила жаждата си, тигрицата не тръгна нагоре по пътеката, а прекосила един стръмен бряг, обрасъл с тръни и коприва, и отишла в селото. Тя вероятно ме е наблюдавала, скрита в селото, докато съм връзвал бивола, предполагайки, че ще се върна по пътя, по който дойдох. За щастие обаче аз се сетих за опасността, която би могла да ме дебне зад отворените врати, и на връщане заобиколих по по-дългия път.

На идване от Чука взех всички предпазни мерки срещу неочаквано нападение и добре съм направил, защото по стъпките на тигрицата разбрах, че тя ме е следила по целия път от лагера насам. На другата сутрин, когато се връщах в Так, установих, че ме е следила от мястото, където бях излязъл на пътеката под къщите, чак долу до селските ниви край Чука.

Невъзможно ми бе да чета на лампата, която си донесох, та след вечеря седнах край огъня, радвайки се не само на топлината му, но и на чувството за сигурност, което ми даваше. Прехвърлих през ума си цялото положение и се опитах да измисля начин да надхитря тигрицата.

Когато тръгнах от къщи на 22 ноември, обещах да се върна след десет дни и че това ще ми бъде последният лов на човекоядци. Годишите, прекарани в опасности, с напрежение и дълги странствания, които понякога траеха с месеци, както в случая с Чоугарската тигрица и Рудрапраягския леопард, бяха почнали да се отразяват както на

здравето ми, така и на нервите на домашните ми. Ако не успеех да убия този човекоядец до края на ноември, решил бях да оставя някой друг да се заеме с тази работа.

Днес бе 24 ноември вечерта. Пред себе си имах още цели шест дни. Съдейки по поведението на тигрицата, струваше ми се, че тя възнамерява да си набави нова човешка жертва. Затова не ми се виждаше трудно да я изненадам през тези шест дни. За да постигна това, имах няколко начина, които щях да опитам един след друг. Начинът, по който човек най-лесно може да убие тигър в планината, е да го изчака на някое дърво над убитото от него животно. Ако през нощта тигрицата не убие бивола, вързан при Так, всяка следваща нощ щях да връзвам другите два бивола на места, които предварително си бях набелязал. Ако не удави човек, възможно бе тигрицата да удави някой от моите биволи, както бе направила веднъж през април, когато Иботсон и аз лагерувахме край Сем. Натрупах дебели дървета на огъня, за да гори цяла нощ, прибрах се и си легнах, дочувайки лая на какар в нискостъблените джунгли зад палатката ми.

На другата сутрин, докато приготвявах закуската, взех пушка и излязох да търся стъпки по пясъка на десния бряг на реката между Чука и Сем. Пътеката, след като излиза от нивите, върви известно време през нискостъблени джунгли. Тук открих стъпки на голям мъжки, леопард. Сигурно този звяр бе разтревожил снощи какара. Мъжко тигърче бе прекосявало река Ладя много пъти през последната седмица. През това време човекоядецът бе минал само веднъж, идвайки от Сем. Една голяма мечка бе прекосила пясъка малко преди да дойда. Когато се върнах в лагера, предприемачите се оплакаха, че като разпределяли работата тази сутрин, се натъкнали на мечка, която се държала много застрашително. Работниците им отказали да работят в района, в който видели мечката.

Няколко хиляди души — по думите на предприемачите към пет хиляди — били събрани в този момент в Чука и Кумая Чак, за да секат и свалят дървен материал на пътя, който се строеше. По цял ден тези хора викали през време на работа, за да поддържат духа си. Можем само да си представим, а не и да опишем олелията, която се е вдигала из долината от брадвите трионите, от трясъка на падащите по стръмния скат трупи и от ломенето на скалите с тежките чукове. Естествено сред това възбудено множество от хора често се разнасяха

тревожни слухове. През следващите няколко дни изминах много километри път и загубих много ценно време в проследяване на най-различни слухове за мними нападения и пакости на човекоядеца, защото тигрицата бе всяла ужас не само в долината на Ладя, а и по цялото течение на река Сарда отвъд Калдунга чак до пролома, пространство от около сто и двадесет квадратни километра, в което работеха още други десет хиляди работници.

Просто невероятно бе как един-единствен звяр можеше да тероризира такава голяма група работници, към която трябваше да прибавим и населението на околните села, както и стотиците мъже и жени, които носеха хранителни продукти за работниците или минаваха през долината със своите планински произведения, като портокали (които се продаваха по сто за дванадесет анни^[3]), орехи и индийски пиперки, на път за пазара в Танакпур. Това би било съвсем невероятно, ако няхаме същия случай с човекоядците в Цаво, където двойка лъвове, които върлуваха само нощно време, спряха работата по жп линия Уганда за дълго време.

Но да се върна пак към разказа си. След закуска на 25-и взех един бивол и потеглих за Так. Пътеката, след като излиза от нивите при Чука, заобикаля из подножието на хълма около километър и после се разклонява. Единият път минава право нагоре през хребета за Так, а другият, след като върви още километър из подножието, се изкачва на зигзаги през Кумая Чак до Кот Киндри.

При разклонението открих стъпките на тигрицата и по тях се върнах обратно в Так. Фактът, че миналата вечер ме бе следила надолу по хълма, показваше, че не бе удушила бивола. Макар че това ме разочарова, не беше нещо необикновено. Тигрите често се въртят около вързана стръв по няколко нощи наред, преди да я убият, защото те нападат само когато са гладни.

Оставих втория бивол при манговото дърво, където имаше в изобилие зелена трева, заобиколих около къщите и заварих първия бивол заспал спокоен сън, след като се бе наял добре и бе прекарал една неспокойна нощ. Идвайки откъм селото, както показваха отпечатъците от стъпките ѝ, тигрицата се бе приближила на няколко крачки от бивола, а после се бе върнала, откъдето бе дошла. Откарах бивола до извора, оставих го един-два часа да се напаса, а после го върнах и вързах на същото място, където бе пренощувал.

Вързах втория бивол на около петдесет метра от манговото дърво, където срещнахме с Иботсонови плачещата жена и селяните, когато се изкачихме да разгледаме лобното място на удавения човек. Тук пътеката се пресичаше от дънер, дълбоко около метър. От едната ѝ страна имаше сух дънер, а от другата — бадемово дърво, на което можеше да се постави махан. Вързах втория бивол за дънера и му подложих сено за няколко дни. Понеже нямаше какво друго да правя в Так, върнах се в лагера. Взех третия бивол, пребродих река Ладя и го вързах в урвата отвъд Сем, където тигрицата бе удавила един наш бивол през април.

По моя молба тахсилдарят на Танакпур ми бе избрал три охранени млади мъжки бивола. И трите сега бяха вързани на места, където тигрицата често се навърташе. Когато тръгнах да ги обходя на 26-и сутринта, надявах се, че тигрицата е удавила поне един от тях и че ще мога да я застрелям, като заста на пусия край жертвата. Започнах от бивола, който бе вързан отвъд река Ладя, обиколих и другите биволи, и видях, че тигрицата не се бе докоснала до нито един от тях. И сега, както предишната сутрин, открих стъпките ѝ по пътеката, която водеше за Так, но този път имаше двойни дири — едните слизаха надолу, а другите се връщаха назад. И на отиване, и на връщане тигрицата бе вървяла по пътеката и бе минала на няколко метра от бивола, вързан за сухия дънер на петдесет метра от манговото дърво.

Когато се върнах в Чука, делегация селяни от Так начело с главатаря на селото дойдоха в палатката ми и ме замолиха да ги придружа до селото, за да вземат хранителни продукти. След обяд, последван от главатаря и хората му и четирима мои прислужници, които носеха въжета за махана и храната ми, се върнах в Так и заста нах на пост, докато селяните набързо събраха провизиите, от които имаха нужда.

Напоих и нахраних двата бивола и вързах втория бивол отново за дънера, а първия бивол откарах километър надолу по хълма, където го вързах за едно младо дърво край пътеката. След това отведох хората обратно в Чука и се върнах половин километър назад, по могилата, за да хапна нещо, докато ми приготвят махана.

Явно бе, че тигрицата не проявяваше интерес спрямо моите млади биволи, а понеже и през трите последни дни бе оставила стъпки по пътеката за Так, реших да се изкача над пътеката и оттам да я

причакам. Вързах на пътеката една коза със звънец, окачен на шията, за да ме предупреди за приближаването на тигрицата, и в четири часа след обяд се покачих на едно дърво. Казах на хората си да се върнат при мен в осем часа на другата сутрин и зачаках.

При залез-слънце излезе студен вятър, а когато се опитвах да се наметна с палтото, въжетата от едната страна на махана се изхлузиха и седенето ми стана много неудобно. След час излезе буря. Макар че не валя дълго, дъждът ме намокри до кости и увеличи несгодите ми. На дървото прекарах цели шестнадесет часа, но нищо не видях и не чух. Моите хора дойдоха в осем часа сутринта. Върнах се в лагера, за да взема топла баня и да се нахраня. След това потеглих за Так, придружен от шестима мои прислужници.

Дъждът през нощта бе измил всички дири от пътеката. На двеста метра над дървото, където пренощувах, открих пресни стъпки от тигрицата, оставени, когато бе излязла от джунглите и бе тръгнала по пътеката нагоре към Так. Много предпазливо се приближих до първия бивол, но го заварих заспал дълбок сън на пътеката. Тигрицата бе обиколила около него и бе излязла отново на пътеката няколко метра по-горе, откъдето бе продължила да върви нагоре по хълма. Вървейки по стъпките ѝ, приближих се до втория бивол и като стигнах близо до мястото, където бе вързан, две сини хималайски свраки се вдигнаха от земята и отлетяха с крясък надолу по хълма.

Присъствието на тези две птици означаваше, че биволът е мъртъв, че е ядено от него, но не е отвлечен и че тигрицата не се намира наблизо.

Когато дойдох до дънера, за който бе вързан биволът, видях, че е отвлечен встрани от пътеката, но след като огледах внимателно животното, установих, че не е удавено от тигрицата, а по всяка вероятност бе ухапано от змия и умряло (в джунглите имаше много качуларки) и че като го е намерила мъртъв на пътеката, тигрицата се бе нахранила от него и се опитала да го отнесе. След като разбрала, че не може да скъса въжето, тя го покрила отчасти с шума и храсти и продължила пътя си към Так.

По общо правило тигрите не ядат мърша, но понякога изяждат животните, които те самите не са убили. Например веднъж бях оставил труп на леопард в едно пожарище, а когато се върнах на другата

сутрин да взема ножа си, който бях забравил, открих, че тигър бе преместил трупа на стотина метра и бе изял две трети от месото.

Изкачвайки се от Чука, бях разглобил махана, на който прекарах миналата нощ, и докато двама мои слуги се изкачиха на бадемовото дърво да ми направят седалка — дървото не бе достатъчно голямо, за да се направи махан на него, — другите четирима отидоха на извора да напълнят чайника и да сварят вода за чай. Към четири часа след обяд вечерях леко с чай и сухари, с което трябваше да се задоволя до следващия ден. Отказах да удовлетвори молбата на своите хора да ги оставя да пренощуват в някоя къща в Так и ги изпратих обратно в лагера. Това бе придружено с известен риск, но не бе нищо в сравнение с риска, на който щяха да се изложат, ако прекарат нощта в Так.

Моята седалка на дървото се състоеше от няколко въжета, вързани между два прави клона, и още няколко въжета, вързани подолу, за краката ми. Настаних се удобно, притеглих клоните около себе си и ги вързах с връв, като оставих малък отвор, за да мога да виждам и стрелям. Скоро ми се удаде случай да изпробвам това си „скривалище“, защото двете свраки, щом хората ми си отидоха, се върнаха, като докараха други свраки със себе си, така че девет такива птици кълвяха от убитото животно, докато се мръкне. Присъствието на птиците ми даде възможност да дремна, защото те щяха непременно да ме предупредят, ако се приближи тигрицата. Когато си отидоха, започна нощното ми бдение.

Когато луната (един ден след пълнолуние) се показва пълна и светла над непалските хълмове зад мен и изпълни цялата планинска област със светлина, все още можеше да се стреля. Миналата вечер дъждът бе очистил въздуха от прах и дим и няколко минути след като изгря луната, светлината бе толкова силна, че виждах ясно една самбурска кошута с малкото си, които се хранеха в нива, засята с пшеница, на сто и петдесет метра от мен.

Трупът на бивола бе пред мен точно на двадесет метра, а пътеката, по която очаквах да се появи тигрицата, бе два-три метра по-близо, така че бих могъл лесно да й пратя своя куршум от разстояние, което не допускаше да не умеря тигрицата, стига да дойдеше. А нямаше причини да не дойде.

Два часа минаха, откакто луната бе изгряла. Самбурската кошута се бе доближила на петдесет метра от моето дърво, когато един какар залая на хълма над селото. Какарът лая няколко минути, когато неочаквано долетя до слуха ми вик откъм селото. Мога само съвсем несполучливо да опиша този вик като а-р, а-р, а-рр, замиращо в един провлачен тон. Този вик бе толкова внезапен и неочакван, че машинално се изправих с намерение да се спусна от дървото и да хукна нагоре към селото, защото в първия момент помислих, че тигърът дави някой от моите хора. След това обаче си спомних, че като минавах край дървото, ги бях преброил и че гледах подире им докато изчезнаха, за да се уверя, че спазват нарежданията ми да вървят вкупом.

Писъкът бе отчаян вик на човек в смъртен ужас. Питам се как е възможно да долети такъв звук от едно пусто село. Викът не бе резултат на въображението ми, защото и какарът го чу и веднага спря да лае, а кошутата избяга през нивите заедно с малкото си. Преди два дни, когато заведох селяните в селото, забелязах, че са много самоуверени и оставяха вещите си в къщи при незаклучени и дори и незатворени врати. Главатарят ми отговори, че и години наред селото им да остане пусто, вещите им пак щели да са в безопасност, защото те били жреци в Пунаджири и никому нямало и през ум да мине да ги ограби. Той добави, че докато е жива тигрицата, тя е по-добър пазач на имота им — ако въобще има нужда от пазач, — отколкото сто мъже, защото от цялата околност никой не смеел да се приближи до селото, по каквата и да е работа през гъстите гори, които го обкръжаваха, освен ако аз го придружа, както и бях сторил.

Писъците не се повториха и понеже видях, че нищо не мога да направя, настаних се пак на въжената си седалка. В десет часа през нощта един какар, който пасеше в нива, засята с пшеница, хукна да бяга и залая. Следната минута тигрицата изрева два пъти. Сега тя бе излязла от селото и пак бе тръгнала на път. Дори и да нямаше намерение да си хапне отново от бивола, вероятността да мине по пътеката, по която бе минавала по два пъти на ден последните няколко дни, бе голяма. Поставил пръст на спусъка и с очи, вперени в пътеката, прекарах цялата нощ, докато дневната светлина замести луната. Един час след изгрев-слънце хората ми се върнаха при мен. Те бяха съобразили и донесли вързоп съчки и много скоро седях и пиех

утринната си чаша топъл чай. Може би тигрицата ни дебнеше от близките храсти, а може би беше и на километри далеч от нас, защото след рева, който нададе в десет часа през нощта, джунглите тънеха в тишина.

В лагера заварих няколко селяни, насядали край палатката ми. Някои от тези хора бяха дошли да се осведомят какво съм успял да сторя през нощта, а други — да ми кажат, че тигрицата ревала от полунощ допреди изгрев из подножието на хълма и че всички работници по новия път в гората били толкова уплашени, че не отишли на работа. Моите хора ми бяха вече казали за тигрицата и че заедно с хилядите селяни, лагеруващи около Чука, те стояли будни цяла нощ и поддържали големи огньове.

Между хората, насядали около палатката ми, бе и главатарят на Так. Щом другите си отидоха, аз го запитах за жертвата в Так на 12 ноември, когато и той без малко не станал жертва на човекоядеца.

Главатарят отново с най-големи подробности ми разказа, как излязъл да копае исиотовите грудки с внучката си и щом чул виковете на жена си, хванал детето за ръка и избягал в къщи, където жена му се скарала, задето не си отварял ушите и излагал собствения си живот и живота на детето на опасност, и как след няколко минути тигрицата удавила един човек, който кастрел шума от дървото в нивата зад къщата му.

Тази част от разказа му ми беше известна от по-рано. Запитах го дали наистина е видял, че тигрицата е удавила човека. Отговорът му беше „не“, защото дървото не се виждало от мястото, на което бил застанал. Тогава го запитах откъде знае, че човекът е удавен. Той отговори, че го чул да вика. На по-нататъшните ми въпроси той обясни, че човекът не викал за помощ, а само извикал. Запитах го дали само веднъж е извикал и той ми каза: „Не, три пъти.“ Тогава аз настоях да ми имитира вика на човека и той извика като него, само че с много по-слаб глас, имитирайки писъците, които бях чул предишната нощ.

Тогава му казах какво бях чул и го попитах дали е възможно някой случайно да е пристигнал в селото, но той категорично отхвърли тази моя мисъл. Имало само две пътеки, които водели за Так, и всички мъже, жени и деца от селата, през които минават тези две пътеки, знаели, че Так е запустял, и причината за това. Навсякъде из околията

се знаело, че е опасно да се минава край Так през деня, и било съвсем изключено да е имало човек в селото в осем часа предишната вечер.

Когато запитах дали може да ми даде някакво обяснение за писъците от селото, в което не би могло — според него — да има жив човек, той ми каза, че не може да си го обясни. Понеже и аз сам не мога да дам никакво обяснение по въпроса, най-добре ще е да приемем, че нито какарът, нито самбурът, нито пък самият аз сме чули ясните писъци — писъци на човешко същество в предсмъртна агония.

Когато всичките ми посетители, включително и главатарят, си отидоха, а аз седнах да закуся, моят слуга ми каза, че главатарят на Сем идвал в лагера миналата вечер и съобщил, че жена му, като косила трева край колибата, до която била убита майка му, се натъкнала на кървави дири и че той щял да ме чака край брода през река Ладя на сутринта. Прочее след закуска излязох да разгледам тези дири.

Преброждайки реката, забелязах четирима мъже, които бързаха към мен. Щом стъпих на брега, те ми казаха, че като слизали по могилата на Сем, чули тигър да реве отвъд долината на хълма между Чука и Так. Шумът на водата ми бе попречил да чуя този рев. Казах им, че отивам в Сем, но че скоро ще се върна в Чука, и се разделих с тях.

Главатарят ме чакаше близо до къщата си. Жена му ме заведе на мястото, където вчера видяла кървавите дири. След като минаваха през една нива, дирите продължаваха да вървят по големи скали. На една от тях намерих косми от какар. Малко по-нататък открих стъпки на мъжки леопард. Докато ги разглеждах, чух да реве тигър. Казах на другарите си да седнат и да запазят тишина. Ослушах се, за да се опитам да определя, къде се намира тигърът. След малко ревят се повтори, а после продължи да се повтаря всеки две минути.

Ревеше тигрицата. Според мен тя се намираше на петстотин метра под Так, в дълбоката урва, която започва от манговото дърво, върви успоредно на пътеката и я пресича там, където тя се съединява с пътеката, която идва от Кумая Чак.

Казах на главатаря, че ще почакаме и убием леопарда друг път, а после побързах да се върна в лагера, като при брода взех със себе си четиримата мъже, които чакаха да ги придружа до Чука.

Когато дойдох в лагера, заварих около една палатка тълпа хора, предимно бичкиджии от Делхи и разни дребни акорданти, агенти,

чиновници, надзиратели и майстори на предприемача, комуто бе възложено извозването на дървения материал и постройката на жп линия в долината на Ладя. Те бяха дошли да ме видят във връзка с престоя ми в Чука. Казаха ми, че много планинци, които превозвали дървен материал и работели по пътя, същата сутрин се върнали по домовете си и че ако аз си замина от Чука на 1 декември, както чули, че съм възнамерявал да сторя, цялата група работници и те самите щели да напуснат работата още същия ден. Толкова били уплашени, че не могли нито да ядат, нито да спят и никой не смее да остане в долината, след като аз си замина. Това ставаше на 29 ноември сутринта. Аз казах на хората, че имам на разположение още два дни и две нощи и че много неща може да се случи през това време. Но в никакъв случай не можех да остана след 1 декември сутринта.

Тигрицата бе вече престанала да се обажда. Слугата ми приготви нещо за ядене и аз тръгнах за Так е намерение, ако чуя отново тигрицата да реве и успея да определя къде се намира, да се опитам да я издебна, ако ли пък вече не се обади, тогава да се покача и да чакам над трупа на бивола. Открих стъпките ѝ по пътеката и видях откъде бе влязла в урвата, но при все че на няколко пъти спирах нагоре по пътя за Так, за да се ослушвам, не я чух вече да се обади. Малко след залез-слънце изядох сухарите и изпих бутилката с чай, които носех, покачих се на бадемовото дърво и заех мястото си върху възетата, които трябваше да ми служат за махан. Този път свраките ги нямаше. Без тяхна помощ не можах да дремна поне час-два, както предишната вечер.

Ако един тигър не се завърне при своята плячка първата нощ, това още не означава, че я е изоставил. В известни случаи съм виждал тигри да се връщат при пляката си едва на десетата нощ и да изяждат вмирисаната вече мърша. В случая обаче аз не пазех край трупа на животно, удавено от тигъра, а край труп, намерен от тигрицата, от който тя бе яла. Ако тигрицата не бе човекоядец, не бих помислил, че е вероятно да се върне при трупа на втората нощ, което оправдаваше намерението ми да прекарам още една нощ на дървото, толкова повече, че тя не бе проявила интерес към трупа на бивола и не се бе върнала при него първата нощ. Затова стоях на дървото от залез до изгрев-слънце почти без надежда да успея да ѝ отправя своя изстрел. Макар, че прекараното на дървото време не ми се стори толкова дълго, колкото

миналата нощ, несподобите ми бяха много по-големи, защото възветата, на които седях, се впиха в мен, а освен това малко след като изгря луната излезе студен вятър, който духа през цялата нощ, та ме смрази до кости. През тази втора нощ не чух никакъв шум от джунглите или от другаде, нито пък кошутата с малкото си дойде да пасе из нивите. При пукването на зората ми се стори, че чух тигърски рев някъде в далечината, но не бях сигурен нито дали наистина ревеше тигър, нито от коя посока идваше звукът.

Когато се върнах в лагера, слугата ми беше приготвил чаша чай и топла баня. Но преди да започна да се къпя — двадесеткилограмовата ми платка бе малка, та не можех да се къпя в нея, — трябваше да се освободя от възбудената тълпа хора, които се надпреварваха да ми разкажат какво са преживели миналата нощ. Излезе, че скоро след като се появила луната, тигрицата започнала да реве из околността на Чука и след като ревала цели два часа през кратки интервали, отдалечила се в посока към работническия лагер край Кумая Чак. Когато чули, че идва, хората от този лагер започнали да викат, за да я пропъдят, обаче, напротив, виковете им още повече я разярили и тя демонстративно се изпречвала пред тях, докато ги принудила да млъкнат. След като млъкнали, тя прекарала останалата част от нощта между работническия лагер и Чука, готова да се справи с всекиго, който посмее да викне срещу нея. Към зазоряване тя се отправила в посока към Так и разочарованите разказвачи се чудеха, как не съм я срещнал.

Днес излизах за последен път да ловя човекоядци и при все че чувствавах голяма нужда от почивка и сън, реших да прекарам остатъка от деня, като се опитам за последен път да се добера до тигрицата.

Не само жителите на Чука и Сем, но и на всички околни села, особено селяните от Тала Дес, където няколко години преди това бях убил три човекоядца, много настояваха да се опитам да изчакам тигрицата край някоя вързана коза. Те казваха: „Всички тигри из планините ядат кози. Понеже с биволите нямаш късмет, защо не опитаеш с коза?“ Повече за тяхно удоволствие, отколкото с някаква надежда да успея да стрелям по тигрицата се съгласих да прекарам този последен ден на пусия край двете кози, които бях купил за тази цел.

Бях убеден, че леговището на тигрицата се намираше при Так, независимо от нощните ѝ скитания. Затова на обяд взех двете кози и придружен от четирима мои хора, се упътих за Так.

Както вече споменах, пътеката от Чука за Так върви по много стръмен скат. Половин километър пред Так пътеката се отделя от склона и пресича малко, почти равно пространство, което се простира до самото мангово дърво. По това равно място пътеката минава през гъсти шубраци и се пресича от две тесни дерета, които на изток се съединяват с голямата урва. На средата на пътя между тези две дерета и на около сто метра от дървото, на което пазих последните две нощи, се намира грамадно бадемово дърво. Именно това дърво имах пред вид още на тръгване от лагера. Пътеката минава точно под него и аз смятах, че ако се изкача на дървото, ще виждам не само двете кози, едната, от които възнамерявах да вържа на края на голямата пропаст, а другата — в подножието на хълма отдясно, но и трупа на бивола. Тъй като и трите точки бяха далеч от дървото, освен 450/400-калибрената си пушка, която взех за в случай на крайна нужда, аз се въоръжих и с много точна 0,275-калибрена пушка.

Изкачването от Чука този последен ден ми се видя крайно мъчително. Щом стигнах на мястото, където пътеката се отделя от билото и навлиза в равното пространство, чух тигрицата да реве на около сто и петдесет метра вляво от мен. Там земята бе обрасла с гъсти шубраци и дървета, обвити в пълзящи растения, пресечена бе от тесни и дълбоки дерета и бе осяяна с големи камъни — много неблагоприятен терен за дебнене на човекоядец. Обаче, преди да реша как да постъпя, трябваше да разбера дали тигрицата не е легнала някъде, което бе много вероятно, понеже часът бе един по пладне, или пък се движеше и ако се движеше, в коя посока. И тъй накарах своите хора да седнат зад мен, а аз се ослушах. Изведнъж ревят се повтори. Тигрицата се бе придвижила на петдесет метра и изглежда, че се изкачваше по голямата урва в посока към Так.

Това ми даде кураж, защото дървото, на което бях решил да се покача, отстоеше само на петдесет метра от урвата. Предупредих хората си да не вдигат шум и да не се отделят от мен и се упътихме бързо по пътеката. Изминахме половината разстояние и на около сто метра от дървото стигнахме до място, където пътеката от две страни бе обградена с гъсти шубраци. Ято калейки фазани се вдигна от

шубраците и изхвърча с крясъци. Приклеках и няколко минути наблюдавах пътеката, но понеже нищо не се случи, продължихме предпазливо напред и стигнахме до дървото без никакви произшествия. По възможност най-бързо и безшумно вързахме едната коза на края на урвата, а другата оставихме вдясно — в подножието на хълма. Тогава отведох хората си на края на нивите и им казах да стоят на горната веранда на къщата на главатаря, докато отида да ги взема, и отърчах обратно до дървото. Изкачих се на десетина метра от земята и с връв, която носех за целта, издърпах пушката си нагоре. От мястото, на което седях, виждах не само двете кози — едната на седемдесет, а другата на шестдесет метра от мен, — но и част от трупа на бивола. Понеже 0,275-калибрената ми пушка биеше много точно, бях сигурен, че ще убия тигрицата, стига да се появи на такова място, където можех да я видя от дървото.

Откакто бях купил козите при предишното си посещение, те живееха заедно, та когато ги разделихме, започнаха жално да вресят. Обикновено вресенето на козите се чува на четиристотин метра разстояние, но тук условията не бяха нормални, защото козите бяха вързани на тази страна на хълма, по която духаше силен вятър надолу. Даже и да се бе придвижила тигрицата, след като я чух, невъзможно бе да не ги чуе. Ако беше гладна, както вярвах, че е, шансът да мога да пусна един изстрел по нея беше голям. Постоях на дървото десетина минути, когато един какар излая близо до мястото, откъдето излетяха фазаните. В този момент едва ли не литнах от радост, но скоро пак изтрезнях. Защото какарът излая само три пъти, завършвайки с въпросителен тон. Очевидно в шубрака се криеше някаква змия, от която и фазаните, и какарът се плашеха.

Мястото ми бе удобно, слънцето грееше топло и приятно, та следващите три часа прекарах на дървото, без да почувствувам никакво неудобство. В четири часа след пладне слънцето се скри зад високия хълм над Так, а след това вятърът стана непоносимо студен. Едва изтраях един час на него и тогава вече реших да се откажа, защото ме втресе от студ и ако дойдеше тигрицата сега, не бих могъл да я улуча. Вързах пушката за връвта, спуснах я на земята, слязох и отидох на края на нивите, за да повикам своите хора.

Малко са хората, струва ми се, които не са изпитвали онова чувство на потиснатост, което изпитваме след всеки сериозен неуспех.

На връщане от лов, колкото и да си изморен през деня, ако си успял да напълниш торбата си с планински яребици, пътят към лагера ти се вижда като разходка в сравнение със същия този път, когато се влачиш по него километър след километър с празна торба. Ако това чувство на потиснатост те обхваща винаги, дори и само след едnodневно безуспешно ловуване за кеклици, можете да си представите как бе свито сърцето ми онази вечер, когато трябваше да извикам хората си, да отвържа козите и да поема трите километра път до лагера. Защото освен че не бях ловувал само един ден и не гонех никакви си пилета, но неуспехът ми засягаше много хора.

Като изключим времето, прекарано в път от къщи до джунглите и обратно, вървял бях по петите на човекоядеца от 23 октомври до 7 ноември и от 24 до 30 ноември. Само онзи, който е следил тигър и е живял под угрозата да бъде докопан за врата всяка минута, може да си представи напрежението, в което те поставя постоянната бдителност в продължение на дни и седмици.

Освен това тигърът, който гонех, беше човекоядец и ако не успееш да го убия, това щеше да се отрази върху всички, които работеха или живеяха в тази местност. Работата спря съвсем, а всички жители на най-голямото село в околията бяха избягали от домовете си. Колкото и лошо да беше положението, то щеше да се влоши още повече, ако тигърът не бъдеше убит, защото работниците не можеха да стоят вечно без работа, а и жителите на околните села не разполагаха със средства, с каквито разполагаха по-богатите хора от Так.

Тигрицата отдавна бе изгубила всякакъв страх от човека. Това личеше от начина, по който бе отвлякла момичето, докато то събирало плодове в една нива, край която работили много хора, от удавянето на жената до самата врата на къщата ѝ, от отвличането на мъжа от дървото всред селото и от обстоятелството, че предишната вечер бе заставила хиляди работници да млъкнат от страх. И ето сега аз се прибирах пребит от умора към лагера в деня, за който бях обещал на близките си, че ще е последен в ловната ми кариера. Знаех много добре какво значи присъствието на тигър — човекоядец за всички постоянни и временни обитатели в околията и за всички, които минаваха през нея на път за пазарите в подножието на планините или за храмовете на Пунаджири, и това бе достатъчно да потисне духа ми така, че ми се струваше, че цял живот ще ми тежи. Готов бях да заменя

в този момент с удоволствие всичките си успехи през тридесетгодишното си ловуване за човекоядци само за един спокоен изстрел срещу тигрицата.

Разказах ви вече някои от опитите, които направих през последните седем дни й нощи да убия тигрицата, но това далеч не бе всичко. Аз знаех, че тигрицата ме следи и наблюдава, и всеки път, когато изминавах трите километра път между лагера и Так, прибягвах до всички възможни начини и средства, усвоени през живота ми, прекаран в джунглите, да я надхитря. Колкото и горчиво да бе разочарованието ми от неуспеха, чувствавах, че той не се дължеше в никакъв случай на нещо, сторено от мен, или на нещо, което съм пропуснал да направя.

Когато дойдоха хората ми, те ми казаха, че един час след като излял какарът, чули тигрицата да реве някъде далеч, но не били сигурни за посоката. Ясно бе, че тигрицата не проявяваше никакъв интерес спрямо козите, нито спрямо биволите. Но и при това положение чудно би било да се премести по това време на деня от една местност, където се чувстваше напълно като у дома си, освен ако я е привлякъл нататък някой звук, който нито аз, нито хората ми бяхме чули. Както и да е, съвсем ясно бе, че си бе отишла и понеже не ми оставаше вече, какво да правя, поех отчаяно пътя към лагера.

Пътеката, както вече споменах, излиза на билото, което се простира до Чука, на петстотин метра от Так. Сега, когато дойдох на онова място, където билото е само няколко метра широко и се виждат двете урви, спускащи се към река Ладя, чух, че тигрицата изрева няколко пъти отвъд долината вляво. Тя се намираше вляво и малко над Кумая Чак и на няколкостотин метра от билото на Кот Киндри, на което работниците си бяха построили сламени заслони.

Ето един случай, явно безнадежден и съвсем отчаян, да дам своя изстрел. Но все пак това бе един случай, и то последният ми шанс, и се поставяше само въпросът, дали си заслужаваше трудът.

Когато слязох от дървото, оставаше ми само един час, за да се прибера в лагера преди мръкване. Тридесет минути минаха, докато събрах хората си, изслушах разказа им, прибрах козите и се изкачих на билото. Съдейки по слънцето, което сега хвърляше бляскава червена светлина по върховете на Непалските планини, пресметнах, че ми остава на разположение само половин час дневна светлина.

Светлината бе най-важният фактор в този момент, защото ако исках да използвам последния си шанс, от нея зависеше животът на петима души.

Тигрицата се намираше на километър от нас. Теренът помежду ни бе осеян с грамадни скали и пресечен с безброй дълбоки дерета, но ако желаете, тя можеше преспокойно да измине това разстояние за половин час. Трябваше да си отговоря на въпроса, дали да я повикам или не. Ако изрева и тя ме чуе и дойде, докато е още светло, за да мога да стрелям, всичко беше наред. От друга страна, ако тя дойде, но не успея да я застрелям, някой от нас положително нямаше да се върне в лагера, защото ни предстоеше три километра път, а пътеката минаваше из гъсти джунгли и на места през големи скали, а на други през ниски гъсталаци. Нямаше смисъл да се съветвам с хората си, защото нито един от тях не бе идвал в джунглите, преди да дойдат с мен, та аз сам трябваше да реша. Реших да се опитам да повикам тигрицата.

Подадох пушката на един от хората си, почаках тигрицата отново да се обади, поставих ръце на устата си, напълних гърдите си с въздух и изревах с всичка сила из долината. Тя ми отговори и след това няколко минути се обаждяхме един на друг. Тя щеше да дойде, дори бе тръгнала, и ако пристигнеше, докато бе още светло, за да мога да стрелям, всички предимства щяха да бъдат на моя страна, защото можех да си избира място, където бе най-удобно да я пресрещна. През ноември тигрите се разпасват и бе ясно, че през последните четиридесет и осем часа тя вилнееше из джунглите и си търсеше другар. Сега, смятайки, че тигър отговаря на рева ѝ, тя щеше да се появи веднага.

На четиристотин метра под билото пътеката вървеше около петдесет метра през равно място. На отвъдната страна вдясно тя обикаля около една голяма скала, спуска се стръмно надолу и продължава в цяла серия от остри зигзагообразни завои до по-долната равна тераса. На тази скала реших да причакам тигрицата и слизайки по пътеката, изревах няколко пъти, за да ѝ дам да разбере, че съм се придвижил, и да поддържам връзката си с нея.

Бих желал да ви дам ясна картина на цялата обстановка, за да можете да разберете развоя на събитията. Представете си прочее правоъгълно парче земя, четиридесет метра широко и осемдесет метра дълго, завършващо с почти отвесна скала. Пътеката, идваща от Так,

навлиза в този правоъгълник откъм късата му южна страна и след като върви по средата му около двадесет и пет метра, извива вдясно и излиза от правоъгълника през дългата му източна страна. В онази точка, където пътеката излиза от равното място, се издига скала, висока около метър и половина. Малко по-нататък от мястото, където пътеката завива вдясно, се издига скалист гребен, висок около метър, който върви до северната страна на правоъгълника, където земята се спуска надолу във вид на отвесна скалиста стена. На отсамната страна на ниския скалист гребен растат ред гъсти храсталаци, които стигат на около три метра от скалата, до която възнамерявах да причакам тигрицата. Останалата част от правоъгълника е обрасла с дървета, разпръснати храсти и ниска трева.

Намерението ми бе да залегна на пътеката до скалата и да стрелям по тигрицата, когато се приближи, обаче, когато проверих, се оказа, че оттам не можех да видя тигрицата, докато не дойде на два-три метра от мен, а освен това тя можеше да дойде до мен или зад скалата, или през разпръснатите храсти отляво, без да мога да я видя. На скалата срещу мястото, откъдето очаквах да се появи тигрицата, имаше тесен издаден ръб. Седнах малко настрана, успях да се задържа на ръба, поставил лявата си ръка върху заоблената скала и протегнал десния си крак така, че да се допирам о земята с върха на пръстите ми. Хората и козите поставих непосредствено зад себе си, до скалата, три-четири метра под мен.

Всичко беше готово за посрещането на тигрицата, която през време на тези приготовления се беше приближила на около триста метра. Наддадох последен рев, за да я ориентирам, и се огледах наоколо, за да проверя дали хората ми се чувстват добре.

Зрелището, което тези хора представляваха, при други обстоятелства би било смешно, но в случая бе трагично. Бяха седнали в тесен кръг, с подгънати колене и глави, опрени една в друга, и сгушили козите в краката си, а по лицата им се четеше онзи израз на напрегнато очакване, който виждаме по лицата на зрители, очакващи да гръмне някой голям топ. Откакто за пръв път чухме тигрицата да рече по хребета, нито хората ми, нито козите издадоха никакъв звук, освен едно сподавено покашляне. Сега те вероятно бяха смразени от страх — както изглеждаше по всичко, — но дори и да беше така, пак свалям шапка на тези четирима мъже, които имаха куража да сторят

това, което аз на тяхно място никога не бих помислил да направя. Цели седем дни им бяха разправяли най-преувеличени и страхотни приказки за този ужасен звяр, който ги бе държал будни последните две нощи, а сега, когато падаше мрак, седнали с голи ръце на място, откъдето нищо не можеха да видят, те чуваха как човекоядецът се приближава все повече и повече. По-голям кураж и по-голяма вяра не мога да си представя.

Обстоятелството, че не можех да хвана 450/400-калибрена пушка с лявата си ръка (с която се държах в неудобното си положение на скалата), ми причиняваше известно безпокойство, защото, освен че се страхувах да не се плъзне пушката ми по заобления връх на скалата — сгънал бях носната си кърпа и я бях турил под пушката, за да предотвратя това, — но не знаех и какъв ще бъде резултатът от ритането на силната пушка при стрелба в това положение. Пушката сочеше към пътеката, която беше изтърбушена, и моето намерение бе да стрелям в лицето на тигрицата, щом се появи над тази гърбица на около седем метра от скалата.

Тигрицата обаче не се придържаше към контурите на хълма, което би я извело на пътеката малко зад гърбицата ѝ, а прекоси една дълбока урва и идваше право към мястото, откъдето бе чула последния ми рев, под ъгъл от тридесет градуса. Тази нейна маневра поставяше ниския скалист гребен, зад който не можех да виждам, между мен и нея. Тя бе налучкала посоката на последния ми рев с голяма точност, но не бе преценила правилно разстоянието. Понеже не бе намерила търсения другар на онова място, където очакваше да го намери, сега тя започваше да беснее. А вие ще добиете представа как може да се разгневи тигрица в нейното положение, като ви кажа, че веднъж на няколко километра от нашата къща една тигрица преустанови движението по едно шосе за цяла седмица, нападайки всичко живо, което се опитваше да мине по него, между другото керван камили, докато най-после си намери другар.

Не познавам звук, който повече да може да разстрои нервите на човека, от рева на тигър, който е наблизо, но не се вижда. Не смеех и да помисля какво въздействие оказваше този страшен звук върху моите хора и ако бяха хукнали надолу по хълма с писъци, не бих се учудил никак, защото и аз, макар че усещах приклада на сигурната пушка върху рамото и бузата си, изпитвах желанието да изпищя.

Но нещо по-ужасяващо от непрестанните резове на тигрицата бе падащият мрак. След няколко само секунди, десет или най-много петнадесет, щеше да бъде толкова тъмно, че не бих могъл да видя мушката, и тогава ние щяхме да бъдем оставени на произвола на човекоядеца, който на това отгоре си търсеше другар. Трябваше да се предприеме нещо и при това веднага, ако не искахме да ни разкъса на парчета, и единственото нещо, което успях да измисля, бе да изрева още един път.

Сега тигрицата бе толкова наблизко, че чувах как поема дъх всеки път, преди да изрева, и когато сега пак пое дъх, аз сторих същото и двамата изревахме едновременно. Резултатът настъпи веднага. Без никакво колебание тя дотърча бързо през сухите листа по ниския гребен и през храстите вдясно от мен и тъкмо когато очаквах да мине през нас, тя спря, и следния миг лъхът от нейния рев ме удари право в лицето и би отнесъл шапката ми, ако носех такава. За миг тя се поспря, а после продължи с бързи крачки. Зърнах я, когато минаваше между два храста, а после излезе на открито и като ме погледна в лицето, се закова на място.

За голямо и неочаквано мое щастие десетината крачки, които направи вдясно и пред мен, я изведоха почти там, накъдето сочеше пушката ми. Ако бе продължила да върви в посоката, по която идеше, когато изрева последния път, разказът ми, ако въобще някой го напишеше, щеше да има съвсем друг край, защото не можех нито да извъртя пушката на заобления връх на скалата, нито пък да я вдигна и стрелям с една ръка.

Понеже тигрицата бе съвсем близо, а вече едвам се виждаше, различих само главата ѝ. Първият ми куршум я улучи под дясното око, а вторият, изстрелян по-скоро случайно, отколкото преднамерено, я удари в шията и тя падна мъртва, опряла муцуната си в скалата. Ритането на пушката, когато изстрелях дясната цев, ме застави да се пусна от скалата и да падна от ръба, а ритането на лявата цев, която изстрелях, докато бях във въздуха, ме удари по челюстта и ме преметна с главата надолу върху хората ми и козите. Още веднъж свалям шапка на тези четирима мъже, които, макар че не очакваха друго, освен тигрицата да скочи върху тях, ме хванаха, като падах, и ме спасиха да не се нараня и да не счупя пушката си.

Когато се освободих от преплетените човешки и кози крака, грабнах 0,275-калибрена пушка от човека, който я държеше, тикнах пачка патрони в магазина ѝ и дадох пет последователни изстрела, които отекнаха в долината през река Сарда и чак до Непал. За хилядите хора в долината и околните села, които със затаен дъх очакваха да чуят гърмежа на пушката ми, два гърмежа можеха всякак да се изтълкуват. Обаче два гърмежа, последвани от други пет, изстреляни последователно през пет секунди, можеха да означават само едно нещо — че човекоядецът е мъртъв.

Не бях разменил нито дума с хората си, откакто за пръв път чухме тигрицата да рече на хребета. Когато им казах, че е мъртва и че няма вече от какво да се боим, те като че ли не можаха да разберат за какво им говоря. Тогава им казах да се изскачат и да погледнат със собствените си очи, а аз потърсих из джобовете си и запалих цигара. Много предпазливо те се изкачиха на скалата, но не мръднаха по-нататък, защото, както вече казах, тигрицата опираше до другата ѝ страна.

Късно през нощта в лагера, насядали край огъня, те разправяха приключенията си на многобройните слушатели, редуващи се на смени, и завършваха разказа си неизменно с думите: „И тогава тигърът, чийто рев бе смразил кръвта ни, удари сахиба по главата и го прекатури върху нас. Ако не вярвате, идете и вижте лицето му.“ Огледалото е излишна вещ в един лагер, но дори и да имах огледало, то никога точно не би отразило болката, която изпитвах от подутата си челюст, която стана причина да пазя млечна диета няколко дни.

Докато хората ми отсякоха едно младо дърво и вързаха тигрицата на него, започнаха да се появяват светлини в долината на Ладя и из всички околни лагери и села. Четиримата мъже горяха от желание да не им се отнеме честта да отнесат тигрицата в лагера. Обаче тази работа се оказа не по силите им. Затова аз ги оставих и тръгнах да диря помощ.

При трите си посещения в Чука през последните осем месеца минавах по тази пътека много пъти през деня и винаги с пълна пушка в ръце, а сега се препъвах в тъмнината невъоръжен и единствената ми грижа бе да внимавам да не падна някъде. Ако най-голямото щастие на човека настъпва, когато престане някое голямо страдание, второто по големина щастие безсъмнено настъпва с прекратяването на някой

голям страх. Само преди един час трябваше да вдигнеш хайка от диви слонове, за да пропъдиш от домовете и селата им селяните, които сега с песни и викове се стичаха от всички посоки, сами и на групи, на пътеката, водеща за Так. Една част от тази бързо — растяща тълпа хора се отправиха нагоре по пътеката, за да помогнат при пренасянето на тигрицата, а други ме придружиха по пътя до лагера и биха ме носили на ръце, стига да им позволих. Напредвахме бавно, защото трябваше често да спираме, за да може всяка група новопристигнали да ми изкаже своята признателност, което всеки правеше по свой начин. Поради това селяните, които носеха тигрицата, ни настигнаха, и всички вкупом влязохме в селото. Не ще се опитам да опиша посрещането, което селяните направиха на хората ми и на мен, нито сцените, на които станяхме свидетели в Чука тази нощ, защото съм прекарал по-голямата част от живота си из джунглите и нямам дарбата да описвам с думи подобни картини.

Свалиха една ритла и положиха тигрицата върху нея. Накладоха грамаден огън за светлина и за да се стоплят всички, защото нощта бе тъмна и студена и духаше северен вятър. Едва към полунощ слугата ми с помощта на главатаря на Так и на Кунвар Синг, до чиято къща лагерувах, успя да убеди хората да се разотидат по селата и домовете си, като им казаха, че ще имат предостатъчно време да се нагледат на тигрицата на другия ден. Преди да си отиде, самият главатар ми каза, че ще изпрати съобщение на жителите на Так да се върнат на другата сутрин по домовете си. Той наистина направи това и след два дни всички жители се завърнаха по домовете си и оттогава до ден-дневен живеят в мир и спокойствие.

Вечерях, посред нощ и изпратих да извикат Кунвар Синг. Казах му, че за да мога да се прибера в къщи в деня, когато бях обещал, трябва след няколко часа да тръгна на път и че той ще трябва да обясни на селяните защо съм си отишъл. Той ми обеща да стори това и аз започнах да дера тигрицата. Трудно е да дереш тигър с джобно ножче, но това ти дава възможност да прегледаш животното повнимателно. Когато дереш по този начин човекоядец, имаш възможност да установиш почти с точност причината, поради която животното се е превърнало в човекоядец.

Тигрицата бе сравнително млада и в отлично здравословно състояние, в каквото се очаква да бъде, когато се разгони. Тъмната ѝ

зимна козина бе безупречна и макар че настойчиво отказваше да яде от стръвта, която ѝ подлагах, потънала бе в тлъстини. По тялото ѝ открих две стари рани от двуцевка, нито една, от които не личеше по кожата ѝ. Едната рана в лявото ѝ рамо, причинена от няколко груби едри сачми, бе гнояла и при зарастването ѝ кожата около нея бе сраснала завинаги с месото. Трудно бе да се каже доколко тази рана бе осакатила тигрицата, но явно е, че е минало много време, докато зарасне. Тази рана очевидно бе една от причините тигрицата да се превърне в човекоядец. Втората рана в дясното ѝ рамо също бе причинена от сачми, но бе зараснала, без да загноява. Тези две рани, нанесени ѝ из засада над трупове на мъртви животни, преди да е станала човекоядец, достатъчно ясно обясняваха защо тя не се завърна при убития човек и другите си жертви, край които я чаках.

След като одрах тигрицата, аз се изкъпах и облякох и при все че лицето ми се беше подуло и ме болеше, а имах да извървя тридесет километра път, потеглих от Чука лек като перце, докато хиляди хора в самата долина и около нея спяха спокоен сън.

Това е краят на моите разкази за джунглите, които почнах да ви разправям. Аз съм вече на края и на своята кариера като ловец на тигри — човекоядци.

Моите скитания из джунглите траяха твърде дълго, а сега се чувствам щастлив, че можах да се измъкна от тях на собствените си крака и не стана нужда да ме отнесат на носилка, както отнесоха човека от Так.

Имаше случаи, когато животът ми висеше на косъм, и случаи, когато празната ми кесия и болестите, добити от дългото напрежение и излагане на опасност, правеха живота ми труден, но ще се чувствам богато възнаграден за всичко, стига моето ловуване да е спасило поне един човешки живот.

[1] Името на Рама е вярно. ↑

[2] Спасението е в истината. ↑

[3] Анна — 1/16 от една рупия. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.